Anul II Nr. 32

REDACȚIA
ȘI
ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI
Str. Popa Petre, 42 Etaj II
Telefon 2.33.55

4 PAGINI 3 LEI

ÎNVIEREA

SAPTAMÂNAL DE POLITICA ȘI CULTURA ROMANEASCĂ

Duminică 8 Iunie 1941

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 200 lei pe an
Pentru autorități 1000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. 03/940

A. C. Cuza: Centrul Unității Românești

Să ne regăsim „Norocul": A. C. CUZA

Se pare că lumea politică, printr'o dispoziție care-i este desigur particulară, se găsește de câtva timp într'o destul de febrilă agitație, în care se desprind atâtea apetituri încă surprinzător de vii. Destui oameni, foarte uitați, de ieri, închipuindu-și cu jalnic optimism că ar putea supraviețui propriilor lor cadavre, ar mai vrea par'că și azi să-și asume — cum se zice — toate răspunderile! Timpul ne va lămuri totul și va pune, sperăm, puțină ordine în atâta destrăbălare.

Dar în toată vâltoarea asta atât de amestecată și care se asvârle fără pudoare peste ziua de mâine, unul singur nu se agită, un singur om: A. C. Cuza. Găsindu-l deunăzi la un restaurant, — întâlnirea lui,... e o liberare! O superbă evasiune dincolo de toată această mizerie de lucruri și oameni, care întunecă vieața!

Pe A. C. Cuza oamenii politici nu-l interesează decât acolo unde marea lui sinceritate ar putea bănui însfârșit altă vieață decât până azi, desinteresare, sens național și cât mai largă dăruire binelui public. Un ochi rotund și nostalgic măsoară par'că toate granițele noastre până departe — și atunci îi revin marelui om atâtea vechi adevăruri pe care numai el le-a strigat dar care nu s'au putut auzi... Iar pentru cine îl privește atent, A. C. Cuza mai lasă să se vadă firește, un vag regret, pentru vârsta lui de odihnă, regretul că fără el totuș nu se mai poate și că orice acțiune fără dânsul, astăzi, ar risca să rămână zadarnică.

El trece apoi repede la discuții mai luminoase, și strângând în privire vechi amintiri îmi arată pios o veche carte, a boerilor noștri morți, în care sunt atâtea străvechi familii și în care ascendența lui chiar, se regăsește departe în arborele Kasimirilor...

Dar lăsându-mă astfel să contemplu figura înaltă a ilustrului bătrân, cu am simțit căzând și peste mine puțin — ca peste atâția din generația mea — un reflex din toată lumina pe care acest om o respiră, și am simțit ceea ce aș vrea să numesc, în proprii termeni, onoarea de a fi luptat lângă dânsul.

Am spus-o de atâtea ori — și nu mă voiu obosi s'o repet... — omul acesta pe care nu l-a sedus nici o ambiție și nu l-a zdruncinat nici o decepție rezumă cea mai înaltă lecție morală pentru generația românească de azi. Iar în curgerea timpului, el va rămâne farul luminos din trecut — unde va trebui totdeauna să ne întoarcem privirile. Întârziați în viață sau poate prea grăbiți, vom recunoaște totuș urmele lui pe locul celor mai frumoase ascensiuni... Aceasta va avea să fie și de azi înainte direcția vieților noastre!

Pe A. C. Cuza de aceea îl cerem astăzi din nou în centrul atenției obștești — *spunem răspicat că el este totul, și că fără el nimic nu mai este posibil!* — iar strigătul nostru de acum, așa cum vom avea să vedem, se ridică pe câteva adevăruri care sunt din cele mai vii.

Naționaliști de pretutindeni, uneori atâta de risipiți, sau simpli oameni fără serviciu politice dar cari căutați în lumea de azi numai câteva sensuri morale, și voi mai ales foști legionari, adevărați legionari, în cari de atâtea ori am cunoscut frumoasele înălțimi ale celor mai desinteresate jertfe, — astăzi când noi căutăm steaua polară în care toți să ne regăsim, eu îmi îngădui să vă arăt pe acest admirabil bătrân de vastă tinerețe, și despre care puteți fi siguri că nu va muri niciodată!

Dar arătându-vi-l eu nu vă cer numai să-mi credeți cuvântul. Vreau dimpotrivă să ne luăm puțin de mână, și printr'o vieață de atâta confuzie, să plecăm împreună pe urmele pașilor lui — singurele lumini... In ceasurile extreme ale vieței lui de atâta teribilă dramă, Corneliu Codreanu a avut fericirea totuș să nu uite „NOROCUL" acestei țări, să nu-l uite pe A. C. Cuza pe care-l vedea „*strălucind ca un far*" în cetatea lui dela Iași... Dar astăzi, o țară care a pierdut, e sigur, aproape tot ce-ar fi putut să piardă, se cuvine prin voința noastră cel puțin, să-și regăsească norocul!

Vrem să facem o țară în care sensurile naționale să fie cu adevărat onorate, vrem să redăm lumii noastre românești legile ei morale, vrem să stârpim atâta mizerie de oameni cari încearcă și astăzi să strâmbe așezările noastre firești — dar atunci toți pricepem că fără unitatea conștiințelor naționaliste nimic nu va fi posibil, că fără această unitate vechi beneficiari și groparii zilelor noastre de ieri, se vor ridica din nou să ne sugrume neamul!

Unitatea aceasta însă cine ne-o dă, cine o rezumă și o cuprinde ca un depozit intact — cine, cu un cuvânt, ar putea să ne strângă, să ne adune pe toți?

Ah, sans tes divisions
Qui pourrait te dicter des lois?...

— era cuvântul pe care Mistral îl adresa rasei noastre întregi.

Eu aș vrea să-l amintesc astăzi, să-l murmur ca o rugăciune aproape, unui neam pe care îl văd atâta de împărțit! Unde să ne ducem atunci, și unde să privim mai întâi? In ce catedrală, subt ce cupolă de spirit am regăsi acelaș cer subt care să ne putem ridica?

Noi suntem Români, dar suntem *Romani* mai întâi. Este orgoliul nostru. Din aceste străfunduri ale Istoriei, înflorește, peste vicisitudini și peste dezastre, înalta MISIUNE a unui neam pe care nu-l pot oprima decât efemere disgrații.

Dar atunci, să ne amintim, în ceasuri bune, ca și în cele grele, părinții noștri se duceau să ceară cuvântul bătrânilor cari isbutiseră să rămână pe culmile drepte — iar autoritatea lor se continua totdeauna până în depărtatele morminte de unde se ridica, pentru vieața fiecărei zile, alba flacără a *inspirației*.

Lumea noastră de azi, unitatea ei, are o arzătoare nevoe de acest contact pur cu marele Trecut... Această legătură care ne întinde încă toate brațele vieței! A. C. Cuza — „*norocul*" nostru de azi.. Să mergem la această catedrală vie. Și, încă odată atunci, să ne regăsim norocul!

TOMA VLADESCU

Locuri românești din Banatul „sârbesc"

PE URMELE LUI A. C. CUZA

de TOMA VLĂDESCU

...Ziceam că trebue să ne prindem de mână, și cât mai strâns dacă este posibil, ca să pornim pe urmele lui A. C. Cuza și, în pașii lui încă vii, să recunoaștem azi mai ales drumul pe care-l avem. Ziceam că nu vrem să fim crezuți pe cuvânt.. Dar, — să vedem! Să vedem într'adevăr dacă avem dreptate sau nu când afirmăm că A. C. Cuza, numele, vieața, religia lui, sunt astăzi centrul spiritual al unității românești. Să vedem dacă el nu este cel mai înalt și cel dintâi steag al luptelor noastre — iar lângă el nu-l uităm desigur pe Corneliu Codreanu — și dacă mai avem altă chezășie astăzi de a stârpi atâți profitori, „naționaliști" să zicem, cari dau năvală. Să vedem însfârșit dacă în lumea naționalistă avem alte criterii morale — și dacă nu este, el singur, A. C. Cuza, aceia care le dictează pe toate... Dacă, însfârșit, s'ar mai putea fără el!

Ce rezumă A. C. Cuza întâi? Doctrină? Desigur. Este primul cuvânt pe care-l avem... Coborînd direct din Eminescu el a îmbogățit doctrina poetului și ne-a transmis-o vie până în ziua de azi. Din mâna lui astfel, din mâna lui A. C. Cuza, noi prindem astăzi torța Luceafărului nebiruit — iar miracolul acesta, singur, ar ajunge poate să ne lumineze toată ziua de azi cu o incandescentă văpae.

Prin A. C. Cuza am isbutit astfel să refuzăm mai întâi excesele liberalismului umanitar și iudeocrat, (v. ERA NOUA), prin A. C. Cuza am luat conștiința orașelor noastre pierdute, a burgheziei pe care trebuia s'o apărăm, s'o refacem, prin el în sfârșit am priceput că o națiune infestată de păduchi este sortită să moară ca un hoit la marginea Istoriei...

In sfârșit omul ăsta care „n'avea program", cum spuneau atâți briganzi ai presei și ai cluburilor de ieri, vede astăzi că în ceasul cel mai greu, țara nu-și găsește altă soluție,... decât tocmai programul lui,... „pe care nu-l avea"!

Fiindcă nicio mistificare nu mai este posibilă. Inlăturarea partidelor, ca elemente de anarhie ale vieței publice, este soluția lui A. C. Cuza — soluția pe care, huiduit de toată banda politică a vremii, el o cere printr'un memoriu fostului Rege Carol încă din primul an.

Lupta împotriva jidovului disolvant și parazitar — mai este nevoe să insistăm? Astăzi aproape toți sutem de acord...

Dar acum 40 sau acum 50 de ani? Dar acum 10 și 5 ani chiar! Până când evidența ne-a lovit cu sângeroasele ei concluzii... Câți au crezut? Câți au vrut să creadă? Și nu a luptat A. C. Cuza, în atâta singurătate, — într'o ostilitate universală par'că!

Programul lui A. C. Cuza... Doctrina lui, — „pe care nu o avea"?

Dar exproprierea urbană, exproprierea rurală deopotrivă — ce sunt? Sunt, oameni buni, primele puncte de program ale lui A. C. Cuza! El le-a gândit, el le-a strigat întâi — el le-a strigat singur,... ca un „maniac" dacă vreți! —; și astăzi ele sunt temelia pe care o țară întreagă încearcă să se refacă! Sunt constituția noastră încă nescrisă, — sunt formele vii ale neamului.

Dar politica externă — dar Societatea Națiunilor pe care o exaltau atâția iluștri neghiobi! — cine ne-a dat sensul primelor apărări, cine ne-a desvăluit, cel dintâi, adevărul?

E un capitol însă, acesta, al doctrinei lui A. C. Cuza, un capitol pe care aproape ne scuzăm de a fi încercat să-l atingem aici... Nu ajung desigur paginile acestui ziar ca să putem spune, chiar oricât de grăbit, cât de mult a isbutit să dea A. C. Cuza unei țări în care oamenii ultimelor decenii au gândit atât de puțin...

Dar este interesant, este de un extrem interes să reținem că tot ce vedeți astăzi înfăptuindu-se, sau tot ce se cere marilor înfăptuiri ale ceasului nostru de azi, poartă ca o lungă amintire pecetea lui A. C. Cuza... Inlăturarea partidelor și sfârșitul anarhiei lor, politica externă — care prea târziu s'a văzut! — demascarea invaziei semite care amenința să ne piardă, expropriere rurală, expropriere urbană, sunt punctele de program ale lui A. C. Cuza, sunt doctrina lui... Iar dacă astăzi avem atâtea schele pe care din nou ne putem ridica, apoi atunci este bine să ne amintim: A. C. Cuza le-a construit, schelele astea, în munca lui pasionată de o jumătate de veac, — el este marele lor constructor!

Doctrină așa-dar, gândire — o gândire atât de vie, atât de prezentă, dar mai ales atâta de singură timp de mai multe decenii — când nimeni afară de A. C. Cuza nu se mai arăta să gândească adevărurile noastre de neam!

Dar mai este și altceva A. C. Cuza... Nu ne-ar mai fi îngăduit să uităm! Este poate, numele lui, cea mai năprasnică luptă pe care a dat-o vreodată un om de idei! Zilele atâta de vechi au trecut... Și nu ne mai aducem aminte poate atâta de bine mizerabilele campanii de presă ale Honigmanilor de până mai ieri, nici caricaturile odioase care încercau să strâmbe una din cele mai înalte figuri, nu ne mai aducem aminte poate nici atentatul dela Iași când A. C. Cuza n'a supraviețuit decât prin miracol, nici atentatul, de data asta moral, al faimosului Socor, nici excluderea profesorului dela universitate... Nimic! Românii uită atât de ușor...

Dar să redeschidem cartea lui A. C. Cuza, aceste **„Indrumări de politică externă"**... Și atunci iată aici acești 10 sau 15 ani din urmă — ani apăsători și grei, ani de aspră singurătate în cari A. C. Cuza, în proprii termeni, s'a răstignit! Pentru singurul bine, al Patriei... Pentru salvarea, în ultimul ceas, a acestui vast patrimoniu național — pe care nu-l mai apăra decât el! Nici lupta aceasta desigur nu s'ar putea ușor rezuma...

Dar ca să aveți numai o palidă idee, ca să pricepeți cât de puțin calvarul de care vorbim, ar fi mai de grabă să citiți aceste **Indrumări de politică externă**, să-l priviți pe A. C. Cuza, fără nimeni și singur, apostrofat, insultat, chinuit de tot ce avea mai nedemn vieața noastră publică din Parlamentele democrației... Un cor imund și strident din care scupa la întâmplare un Ralea sau Mirto, sau Titeanu, la cot cu Landau, cu Fagure sau cu răposatul Andrei...

Aștia îl înjurau pe A. C. Cuza! Unul din ei astăzi este la Văcărești (Titeanu), altul se găsește foarte descoperit la controlul averilor (Ralea se cheamă ăsta...), altul în sfârșit s'a sinucis, iar altul, care nici român nu este (Mirto), trăește uitat și în umbră, latifundiar ferit al jafului politicei noastre de eri... Și încă odată, aștia îl înjurau pe A. C. Cuza! îi contestau patriotismul... îl denunțau de „anarhie" (Fagure), îl acuzau de trădare chiar (...Mirto, desigur!).

Revolta ne sugrumă, și azi...

Iată de pildă această ședință a Parlamentului în care A. C. Cuza încerca să ne deschidă ochii, să ne arate realitatea Germaniei ascendente și a Conducătorului ei...

„...ar trebui să te mustre conștiința, dacă mai ai conștiință (!), îi spune lui A. C. Cuza, Petre Andrei; **ai zăpăcit copiii nevinovați, ești autorul moral al asasinatului lui Manciu...**

Ralea intervine și el:

„Dacă ai avea conștiință, d-le Cuza, te-ai rușina să mai vorbești aici!".

..A. C. Cuza nu avea conștiință! Și o avea Ralea, desigur!

„...Nu mai însemnezi nimic la Universitatea din Iași", adaugă din nou Petre Andrei...

...Și **„ați devenit o curiozitate de muzeu"** replică la rân-

(Continuare în pag. II-a)

PAGINA STUDENȚEASCĂ

„Pagina studențească” apare sub conducerea unui comitet de direcție, în frunte cu d. Mircea Rusavat.

Instrumentele conștiinței naționale

Incă dela începuturile bătăliei pe care am deschis-o de pe această baricadă, pentru biruința definitivă și integrală a ideii naționale cu toate prerogativele ei, am crezut ca o elementară datorie să ne fixăm preceptele, doctrina în numele căreia avem să militām. Aceasta am făcut-o și nimeni nu poate să conteste.

Astăzi suntem nevoiți să străbatem din nou întreaga claviatură a crezului nostru și dacă ne este îngăduit să scandăm câteva note din marșul de foc al conștiințelor noastre. Să facem cu alte cuvinte o confesiune a liniei noastre ideologice și morale care să forțeze și nivelul de înțelegere al unora și să potolească și satanica svârcolire a altora.

Am afirmat totdeauna și faptele nu au lăsat decât să ne confirme, că suntem o baricadă, o redută inexpugnabilă pe care va flutura totdeauna stindardul ideii naționale și creștine. Sensibilitatea noastră, puterea sau privilegiul de a coborî în tainițele existenții naționale, ne-au învățat să nu ne abatem nici o iotă dela poruncile decisive ale acestei idei. Pe nicovala ei neamul acesta și-a croit destinul, iar noi cei tineri, cari ne-am născut în febra și clocotul dramatic al biruințelor ei, în cultul ei vrem să murim!

Avem conștiința clară a dreptății noastre, simțim până la transfigurare magica chemare a visului nostru încă neîmplinit, pentru ca să nu ne mai poată abate sau deruta vicleniile uneltiri, instrumentele odioase ale intrigei subterane.

Cei cari cred altceva vor urca inutil treptele iluziei și vor gusta din fructul adamic al consecințelor amare.

Unul dintre cei mai iluștri și mai iubiți dascăli de conștiință națională spunea odată că înțelepciunea timpului descoperă prostia oamenilor și cuvintele acestea își au adevărul lor neclintit. Verdictul zilei de mâine cu rostirile lui inapelabile va face deplină și reconfortantă lumină iar până atunci să ne urmăm drumul confesiunei noastre.

Am pornit străluminați de catehismul iubirii de neam și în numele lui și pentru realizarea lui, am chemat toată conștiința studențească, am căutat să contopim într'o uriașă vâlvătae toate făcliile tineretului militant pe arena ideii naționale. Și nu am făcut-o mânați de vreun orgoliu, sau captați de vreo trandafirie perspectivă a intereselor personale. O spun tuturor și mai presus de orice conștiinței mele permanent senină și încrezătoare.

In țara aceasta care adăpostește atât huzur și care face să crească sub ploaia harurilor sale atâtea ciuperci otrăvitoare, în țara aceasta atât de milostivă pentru atâți de puțini demni, ne-am fi putut găsi și noi cu bruma puterilor noastre o oală de linte și o bucată de pâine lipsită de suspinul dorului de mai bine.

Cu conștiința trează la rănile neamului, cu urechea plecată la comandamentele istoriei am renunțat la tot din ceiace constituie pentru cei mai mulți sensul normal al vieții. Am rămas cu cârcela, cu teribila claviatură și cavalcadă a conștiințelor ei, cu doina care plânge în noi prin inima și ochii părinților noștri, cu nevoile și neamul cum spune poetul. Și nu regretăm deloc căci credem în mântuirea acestui neam și în predestinarea unora de a-i purta crucea.

Dar cu atât mai mult nu vom îngădui să fie ofensate crezul, suferința și lupta idealurilor noastre.

Avântul nostru nu este apreciat la bursa nicionei conclave politicianiste, ci din contră, în numele autonomiei tineretului universitar, confiscat până mai eri de sarabanda coaliției politicianiste, am declarat războl tuturor agenților și forțelor desagregării noastre și am hotărît să nu lăsăm spada luptei, până nu vom desarma pe toți adversarii. Cei cari bănuesc altceva, cei cari mai colcodăesc pe cumpăna iluziilor, flașnetarii periferiei tinereții să înceteze concertul lor sinistru.

Sterilitatea și ignominia le-a pecetluit definitiv destinul. Am urît și vom urî totdeauna lașitatea și prostia. Am urît intriga și am compătimit pe eroii de după perdele. Domnii cari au ceva de obiectat sunt invitați în numele tinereții, care nu este compatibilă nici cu intriga și nici cu întunericul loviturilor mișelești, să iasă la lumină căci noi suntem gata. Noi ne urmăm drumul și nu încetăm să strigăm din răsputeri pe cei cari mai vor și mai pot să audă chemările națiel!

Iar celor cari ne opresc și ametiți de ritmul vertiginos al marșului nostru ne întreabă cine suntem, le răspundem răspicat: Suntem numai instrumentele ideii naționale, suntem creasta unui val agitat, care este conștiința națională.

MIRCEA RUSAVAT

Scrisoarea studențimii ieșene către Generalul Antonescu

DOMNULE GENERAL,

Tineretul unui neam a fost întotdeauna elementul dinamic în realizarea tuturor marilor sale idealuri, constituind pietrele unghiulare ale istoriei naționale.

Un popor care renunță la contribuția forței tinerești, renunță la continuitatea propriei sale istorii.

In fața acestor adevăruri axiomatice, studențimea naționalistă și creștină nu poate să rămână în afară de rânduri, astăzi, când toate forțele creatoare ale neamului trebue să ia parte la reclădirea hotarelor și la refacerea spirituală a țării.

Studențimea română pătrunsă de misiunea covârșitoare, dar nobilă totodată, pe care conștiința i-o ordonă, își revendică dreptul și cinstea de a munci și a lupta alături de Dumneavoastră, Domnule General, pentru împlinirea idealului scump tuturor: ROMÂNIA MARE A ROMÂNILOR, hotărâtă să înfrunte toate adversitățile, jertfindu-se pentru Hristos, Rege și Neam.

Dacă o bucată de vreme elemente incapabile și de rea credință au deținut în mod samavolnic dreptul de a reprezenta studențimea, pe care, prin teroare, căutau să o folosească în scopuri anarhice, dacă aceste elemente cu o îndrăsneală revoltătoare și-au asumat rolul de tălmaci ai voinții și sentimentelor studențimii, pe care le-au falsificat fără scrupule, a sosit acum momentul când studențimea se regăsește pe făgașul adevăratei sale misiuni.

Dacă ne-ați descătușat din lanțurile tiraniei, dați-ne acum posibilitatea, nouă studenților, de a vă dovedi, prin fapte și nu prin vorbe, dragostea, recunoștința și devotamentul.

Răspunzând deci apelului Dumneavoastră de unire a tuturor bunilor Români, studențimea ieșană pornește astăzi la reorganizarea propriei sale vieți, pentru alcătuirea unui bloc granitic al conștiinței tineretului român, pus în slujba idealurilor pe care le slujiți Dumneavoastră.

Această reorganizare a studențimii se întemeiază pe următoarele principii:

1. Organizarea autonomă cu conducere proprie.
2. Responsabilitatea integrală a elementelor de conducere.
3. Patronajul spiritual al Profesorilor universitari și al personalităților culturale cu trecut în luptele naționaliste.
4. Strângerea legăturilor cu organizațiile studențești ale țărilor aliate.
5. Organizarea de colonii studențești în slujba ridicării satelor.
6. Organizarea de colonii pentru îngrijirea sănătății studenților.

In aceste credințe înțelege tineretul studențesc dela Iași să-și servească Patria, Regele și Conducătorul.

IAȘI, DE ZIUA EROILOR, 1941.

In numele Comitetului de reorganizare a studențimii din Iași:

1. Drd. Manolache Ion, Facultatea de Litere;
2. Drd. Coltofeanu Andrei, Facultatea de Medicină;
3. Drd. Coroi P. Traian, Facultatea de Drept;
4. Stud. Comănescu Eugen, Facultatea de Drept;
5. Stud. Comaniciu Gheorghe, Școala Politechnică;
6. Stud. Stoica Emil, Facultatea de Științe;
7. Stud. Gropa Serghie, Facultatea de Teologie;
8. Stud. Gheorghiu Constantin, Academia de Arte Frumoase;
9. Stud. Argint Gheorghe, Facultatea de Drept;
10. Stud. Crăciun Grigore, Facultatea de Drept;
11. Stud. Mitric Vasile, Facultatea de Drept;
12. Stud. Popovici Dumitru, Facultatea de Drept;
13. Stud. Prelipceanu Dumitru, Facultatea de Drept;
14. Stud. Soare Ion, Facultatea de Drept;
15. Stud. Vârdufeanu Grigore, Facultatea de Drept;
16. Stud. Diaconu Constantin, Facultatea de Litere;
17. Stud. Coman Ghenuță, Facultatea de Litere;
19. Stud. Boț V., Facultatea de Litere;
19. Stud. Ifrim D., Facultatea de Litere;
20. Stud. Apostol Georghe, Școala Politechnică;
21. Stud. Dumitrov Ion, Școala Politechnică;
22. Stud. Vârdufeanu Vlad, Școala Politechnică;
23. Stud. Popescu Horațiu, Școala Politechnică;
24. Stud. Melinte Gheorghe, Școala Politechnică;
25. Stud. Grosu Constantin, Facultatea de Teologie;
26. Stud. Comănescu Dumitru, Facultatea de Teologie;
27. Stud. Preotu Dumitru, Facultatea de Teologie;
28. Stud. Străistaru Boris, Facultatea de Teologie;
29. Stud. Iosub Nicolae, Facultatea d eTeologie;
30. Stud. Udrescu Ion, Facultatea de Teologie;
31. Stud. Stamate P., Facultatea de Teologie;
32. Stud. Leca V., Facultatea de Teologie'
33. Stud. Cârlan Traian, Facultatea de Medicină;
34. Stud. Popescu Silviu, Facultatea de Medicină;
35. Stud. Cojocaru Ionel, Facultatea de Medicină;
36. Stud. Lăpușneanu Nicolae, Facultatea de Medicină;
37. Stud. Rener Constantin, Facultatea de Medicină;
38. Stud. Ursache Constantin, Facultatea de Medicină;
39. Stud. Sevaste Saulea, Facultatea de Medicină;
40. Stud. Pițu Ion, Facultatea de Științe;
41. Stud. Ciornei V., Facultatea de Științe;
42. Stud. Sârcu Ion, Facultatea de Științe
43. Stud. Bolohan S., Facultatea de Științe.
44. Stud. Stud. Neagu Constantin, Facultatea de Litere;
45. Stud. Cosma Vasile, Faculttatea de Teologie,

Ordine și nădejde

Sunt cuvintele unui prieten, acestea de sus, pe cari le-am primit în dar într'un moment când par'că toate se surpau.

Te găsești câteodată în fața propriei tale conștiinți. Iți dai seama că pentru un ideal vrei să ridici oameni în fața ta și a altora făcând cazuistică ieftină cu propriile tale scrupule cum ar zice Raskolnikov de exemplu și te convingi cât de deșartă e lumea, ce mici suntem noi.

Ce-i pentru tine ideal pentru altul e himeră, ce-i pentru tine sinceritate pentru altul e prostie, eventual lipsă de prevedere politică și invers. Te întâlnești cu răutatea, cu minciuna cu inimi strâmbe pe cari ți le oferă adesea chiar prietenii și, în continue adversități ciocnindu-te, convins fiind de nedreptăți ce ți se fac, pierzi nădejdea, pierzi parcă toiagul și nu te mai sprijini în nimic.

E cel mai trist minut acela când într'o cameră mai strâmtă geamandanele atâtor excroci, privirea ți se oprește în tavan sau perete și singur trăiești clipe de sbucium și descurajare.

Dacă însă gândurile ți se opresc o clipă peste liniștea, străva și moartea divinului Socrate, de exemplu sau peste anii minunați de glorioasă sinucidere a compilatorului Seneca, evadezi din sbucium, orizontul se lărgește cât toate cerurile și țărâni atâtea cărări de lumini și nădejdi te chiamă.

* * * * * *

* * * * *

Noi tinerii, acei în cari năpârca umană n'a depășit curățenia primăverii, cari încă n'am avut timp să avem cazier de asciunăm, n'avem dreptul ca la urcușuri prăpăstioase să afirmăm că nu mai avem încotro.

Este adevărat că florile călcate în picioare dau fructe strâmbe sau nu le dau de loc; e adevărat că scepticismul și setea de cinste și dreptate ne-au aliniat adesea în frondă, dar adevăr mai stringent decât neamul, altul nu există.

Prin noi, prin tinerețe, prin cinste el se va afirma, va trăi în veci.

Datoria ceasului deacum e ordine și multă nădejde!

D. GAZACU

Scrisoare către Studențime

Au trecut patru ani decând am părăsit băncile universității, despărțindu-mă, cu regret de bătrâna capitală a Moldovei, de anii în care am trăit zbuciumul și elanul vieței studențești, învăluită în pagini de nemuritoare legendă.

Cine a trecut prin Iași nu-l va uita niciodată. De acest oraș se leagă o întreagă epopeia a trecutului, de aici a radiat lumina culturii românești. In Iași s'a plămădit sufletul naționalismului românesc. In orașul cu ruini voivodale și cu grădini de basm, trăește profetul României Românilor Prof. A. C. Cuza, acel ce a deșteptat în sufletul atâtor generații făclia dragostei de neam și a propovăduit înaintea tuturor frământărilor tineretului universitar osândit și persecutat ani de-arândul pentru cea mai sfântă cauza a românismului. In Iași am cunoscut pe profesorul Gheorghe A. Cuza, sufletul Moldovei Naționaliste. Gheorghe Cuza prin cuvintele sale înțelepte și puternice ne-a răscolit sufletele în anii studenției, arătându-ne drumul spre izbânda neamului românesc. Clipele ce și le petrecea adeseori între noi studenții erau atât de înălțătoare, încât ne cuprindea tot elanul tinereței dornică de orice jertfă pentru o Românie demnă de un viitor strălucit, așa cum a propovăduit ani dearândul marele său părinte, A. C. Cuza.

Gheorghe Cuza nu e numai un dascăl, ci întâi de toate un camarad, modestia sa și sufletul său tânăr și entuziast formând un tot indestructibil cu studențimea naționalistă a Iașilor. Nu a rămas colț din Moldova, Bucovina și Basarabia fără a fi cutreerat de Prof. Gh. Cuza, dimpreună cu studenții săi devotați, spre a liniști durerile unui popor necăjit și umilit.

Odată cu anul 1938, viața studențească de ieri a pierit. Tineretul rămăsese o legendă, realitatea o parodie, iar viitorul o enigmă. Spre exemplu Iașul, despre care am scris, Heidelbergul românesc, părea pustiu și trist; veselia și entuziasmul vieței studențești pierise. In schimb ghetourile din Tg. Cucului, Nicolina și Socola erau în sărbătoare. Nu mai avea cine să le turbure siesta, batjocorind în voie ruinele sfinte ale trecutului. Era epoca însângerată a ciclopului, cea mai întunecată pagină a neamului românesc. Dar Dumnezeu a vrut să se sfârșească odată și cu acest iad. Cu 6 Septembrie 1940 cerul înnourat al țării a început să se luminese, soarele să ne încălzească iarăși sufletele și gândurile curate a lui A. C. Cuza să se realizeze.

Astăzi tineretul universitar răslețit de vitregia vremurilor de eri, simte nevoia mai mult ca oricând, de a se uni și de a duce lupta solidară pt. desăvârșirea idealului naționalist. Pentru aceasta trebue să desbrace haina patimei și a urii și să-și întrebuințeze cu folos energiile vii și curate.

Harta patriei, pe care în anii copilării am cunoscut-o întregită, după secole de sbucium și suferințe sunt iarăși schimbate datorită Vebelonului politic de eri al șacalilor neamului, cari n'au nutrit nici un simț patriotic decât meschine interese personale. Floarea imaculată a tinereței nu trebue scuturată înainte de vreme, ea trebue să rodească, căci cea mai mare bogăție a sufletului național nu-i decât tineretul, în care trebue să-și pună întregul neam speranța unor zile mai bune.

Scriind aceste rânduri îndemn prietenii studenți, să se îndrepte măcar în ceasul de față, spre răsăritul naționalismului românesc la pilda de la generațiile din 1922 și următoarele, pe timpul cărora se purta cu mândrie, numele de student, studențimea fiind un zid de nepătruns în fața torentelor murdare ale democratismului, care s'a trudit ani de zile spre a rătăci și a distruge falnica cetate a studențimei naționaliste. Ridicați steagul vostru mândru spre zările albastre ale patriei, strângeți rândurile în jurul adevăraților naționaliști, în jurul acelor ce v'au înțeles, v'au iubit și au pornit în ceasuri grele în fruntea voastră. Nu uitați, căci aproape de sufletul vostru se mai găsesc mulți, care să vă înțeleagă. Primul e Conducătorul Statului Român Dl. General Ion Antonescu, ai cărui copii dragi sunteți, suferind pentru voi și pentru cauza sfântă ce-ați susținut-o cu atâta ardoare, dimpreună cu acei ce s'au jertfit pentru dreptatea acestui neam.

Urmați-i sfaturile părintești și credeți în dragostea ce v'o poartă. Preamăriți peste tot memoria marelui bard naționalist Octavian Goga și a tuturor ce și-au jertfit viața pentru o Românie demnă și curat românească. Ascultați glasul blând și înțelept al celui mai mare profet al neamului A. C. Cuza și porniți vijelios, nu cu mâini pătate de sânge, cu ură și patimă, și cu înțelepciune dragoste și elan, în frunte cu neobositul vostru profesor Gheorghe Cuza, alături de Dr. Dănulescu, Gh. Ghiceanu, V. Prelipcianu, Marcel Adam, Toma Vlădescu și alții pentru a da pildă întregului neam românesc că studențimea nu a amuțit așa cum cred dușmanii noștri, ci e gata de orice jertfă, pentru lichidarea completă a jidovismului, pentru instaurarea dreptății unui neam umilit, pentru recucerirea sfintelor noastre hotare și pentru luminarea poporului căzut în întunericul democratismului imoral și pătat cu sângele vostru tânăr și nevinovat.

Faceți să rusune iarăși hora unirii tuturor fraților iubiți, iar pleava jidovismului să se scuture pentru totdeauna în focul Gheenei.

Glorie vouă celor mai curați fii ai țărei și izbândă deplină idealului vostru înalt și curat.

Grigore Gavriliu

Studențimea din Iași de Ziua Eroilor

In semn de veșnică aducere aminte pentru eroii căzuți la datorie și ca un omagiu adus celor în viață, studențimea naționalistă și creștină din Iași a depus, de Ziua Eroilor, prin cetiva delegați dela diferite facultăți o coroană la Monumentul Eroului Necunoscut.

Ca și sufletele celor ce au trimis acest omagiu, coroana era făcută din flori albe, cu o panglică tricoloră pe care era scris: „Eroilor ctitori de Neam — Studențimea naționalistă și creștină”, cuvinte încadrate de două svastici mari.

Pătrunși de adâncă emoție, delegații au depus coroana și apoi s'au aranjat în careu.

In fruntea delegației erau d-nii C. Manolache, T. Coroi, D. Florea-Rariște și Giurcăneanu. Restul delegației era compusă din studenții — pe facultăți: Drept: Comănescu E., Mitric, Vârdăuțeanu N., Argint Gh., Crăciun; Medicină: Cârlan T., Popescu G., Lăpușneanu N., Ursachi; Politechnica: Popescu H., Vârdăuțeanu I.; Științe: Bolohan E.; Litere: Neacșu C.; Teologie: Soare St., Comănescu N., Lecca M.

Și în această zi, ca și întotdeauna, studențimea conștientă de momentele prin care a trecut și prin care trece neamul nostru, a frânt o parte din sufletul ei ca s'o depună la picioarele eroilor căzuți cu arma în mână la hotar și a celor căzuți luptând cu vorba și cu știința pentru Neam; cealaltă parte depunând-o la picioarele celor ce conduc astăzi destinele Țării și a celor ce conduc de atâta vreme destinul naționalismului nostru isbânditor.

Astăzi, mai mult ca oricând, studențimea înțelege să pună alături, în acelaș pavilion al eroilor naționali, pe cei ce au luptat murind pentru Țară, pe cei ce și-au jertfit liniștea în clipele cele mai grele pentru Patrie și pe cei ce au luptat cu svastica în mână, o viață întreagă, împotriva cotropitorilor de Neam și Țară.

TRAIAN CARLAN
Student-Iași

GANDURI INAINTE DE VACANȚA

Modul vertiginos în care au loc anul acesta examenele, ne va pune în curând în față, porțile deschise ale vacanței...

Anul acesta însă, ca mai toate lucrurile, nici vacanța nu mai înseamnă acea explozie de bucurie și reconfortantă destindere de altădată. Ca și în alți ani am avut tot atâtea cursuri de urmat și tot atâtea lucruri de învățat, ca și eri, iar în plus atâtea necazuri și griji pe care vremea le-a adăogat umerilor noștri firavi, încât bucuria vacanței ar trebui să fie în afară de orice discuție și să aibă aceeași legitimitate ca lor rapid.

Și totuși vacanța noastră anul acesta nu poate începe după ce examenele își vor încheia cursul lor repede.

Anul acesta examenele nu se pot socoti terminate cu cele dela facultățile noastre, ci cu toții va trebui să continuăm frecvența noastră la școala viitorului neamului care, în vremuri de negrăită cumpănire și durere, și-a deschis porțile.

Iar examenele acestei înalte școli nu și-au aflat încă sorocul lor și timpul, acest necruțător examinator, se pare că ne va pune încă la multe încercări, „colocvii” preliminare, până la proba finală. De aceea socotim că studiile noastre [illegible] la examenele din această sesiune nu se pot socoti decât ca necesare pentru a putea înțelege și asimila învățătura pe care neamul ne-o dă cu atâta tărie și claritate pentru ziua de mâine, ziua când Țara va fi centrul de examinare, iar înaintașii noștri, iluștrii examinatori, cari ne vor da nota de admitere în rândul celor bravi, făcându-ne vrednici de învățătura și jertfa lor.

Dar fiecare tânăr român și creștin va trebui să înțeleagă că în cartea neamului nu pot citi ochii împăenjeniți de ură, ambiție și nechibruință. Astăzi cei care n'au păstrat în ochii lor un strop de lumină din aureola de pace și dragoste a Invierii, care nu au sădit în inima lor sămânța biruinții din răsadurile pe care faptul minunat al Inălțării Domnului le-a împrăștiat pentru cei ce râvnesc la înălțare, toți aceștia nu trebue să înceteze a căuta farmecul Invierii și noului înălțării, pe cari Mântuitorul ni l-a lăsat pentru mântuirea noastră. Căci dacă Iisus Hristos a înviat și s'a înălțat, sublimitatea acestor fapte sfinte a rămas printre noi și nu așteaptă decît să-și afle lăcaș în suflete și în inimi. Numai cei orbi și robiți păcatului nu vor putea să-I înțeleagă jertfa și pentru aceștia zadarnic [illegible] Hristos va învia și se va înălța.

Iată de ce vacanța nu poate începe pentru nimeni. Cei mai mulți vor trebui din lumina ochilor lor să dea lumină Țării pentru a nu rătăci calea biruinții, iar din inima lor să rodească înălțarea ei. Și dacă drumul Țării este acoperit de mărăcini, din sângele nostru să-i facem covorul de preț pe care Țara să poată păși nevătămată spre poarta biruinții, care duce la înălțare! Iar ceilalți să-și afle îndemnuri și credințe din ceeace poartă pecetea biruinții eterne: învățătura Domnului!

Astăzi nu se poate socoti nimeni în vacanță, câtă vreme șantierele în care se făurește viitorul neamului au încă locuri libere.

In orice loc te vei găsi tinere, trebue să se găsească o forță vie, o lumină, care să arză ura, nimicnicia și vrăjmășia, spre a însemna astfel o fărâmă din aureola biruinții de mâine.

Vacanța noastră n'a sosit încă!

Și ea va fi mai aproape sau mai departe după cum noi o vom determina, prin râvna noastră.

De pe bancа de migală a școlii toți trebue să pășim dârzi pe șantierele de muncă națională și de va fi nevoe cu entuziasm în tranșeele de luptă pentru înălțarea Patriei!

Aurel P. Savin

Carnet de vară

Trio Muşatescu

Cancanuri în manierea tatălui, pentru a saluta naşterea fiului

De câteva zile, graţioasa artistă a teatrului Naţional, ex-domnişoara Kitty Gheorghiu, actualmente d-na Tudor Muşatescu, — e mamă.

D. Tudor Muşatescu, tatăl lui „Titanic Vals", al „D'ale Buterfly" şi al multor altor opuri literare şi dramatice are, adică, acum, şi un copil adevărat.

ASEMANARE PERFECTA

Fericiţii părinţi sunt foarte mândri de opera lor şi primesc felicitări din toate părţile.

Pe bună dreptate. Le-a binecuvântat Dumnezeu, căminul, cu un băeţel de toată nostimada.

— Cum e? cum e? l-ar fi întrebat repede cineva, pe tânărul tată.

Incorigibil, d. Tudor Muşatescu ar fi răspuns:

— O capodoperă! Frumos ca mine şi deştept ca mă-sa.

„VERSIUNE ROMANEASCA"...

Zicând aşa, d. Muşatescu Tatăl l-ar fi parafrazat pe Bernard Shaw, care, acostat de o celebritate a vremii sale (dansatoarea Isadora Duncan, ni se pare) cu propunerea:

— Ah, maestre! ce copil superb ar ieşi, de ne-am iubi amândoi: eu, cea mai frumoasă femee a timpului şi d-ta, cel mai inteligent bărbat al secolului!...

...i-a servit, irlandezul, avântatei dive, prudentul răspuns:

— Just! Dar ce ne-am face dacă ar ieşi copilului, frumos ca mine şi inteligent ca d-ta!

Incât, parafrazându-l pe Shaw, d. Muşatescu-Tatăl ar fi nedrept, deoarece talentata artistă, Kitty ex-Gheorghiu frumoasa sa soţie, este, după cum se ştie, şi o femee deşteaptă.

...şi, parcă, de când e tată, nici d. Muşatescu nu e chiar urât...

„PARINTI ŞI COPII"...

Nu terminase bine de zâmbit la o felicitare, că d. Tudor Muşatescu luă repede o figură tristă, doar l-o întreba cineva ce are. Dovadă că s'a şi găsit o persoană să-l întrebe:

— Ce ai?

— Am ajuns, rău, dragă.

— Cum aşa?

— Am ajuns să mă întreţină fiu-meu.

— Ce spui dom'le?

— Da, I-am obţinut băiatului cartele pentru pâine, zahăr, carne, undelemn...

— Şi?

— Şi până i-or creşte lui dinţii va trebui, vai, să le mănânc toate astea, eu.

— Ei, dar când i-or creşte dinţii...

— Când i-or creşte dinţii, am să ţip la el: Ce? nu ţi-e ruşine? la vârsta ta să te ţie tat-tu pe mâncare?

TUDORICA-FIUL, JUNE PRIM...

Imediat ce familia Muşatescu s'a mărit, fiind azi alcătuită din tată, mamă şi fiu, d. Tudor Muşatescu a luat, în gospodărie, serioase măsuri artistice şi administrative.

D. Tudor Muşatescu-Tatăl

Intre altele, a lipit pe uşa teatrului ce-i poartă numele, următorul anunţ:

„Intrucât în viitoarea stagiune, la acest teatru se vor juca numai piese în trei persoane, nu se mai face anul acesta niciun angajament de personal artistic".

O bătrână ingenuă, candidată la angajament, nu s'a lăsat însă. A insistat.

— Nu pot, cucoană! a zis d. Muşatescu-Tatăl. Vom juca doar eu, nevastă-mea şi fiu-meu.

— N'o să puteţi numai dvs trei, d-le director.

— De ce?

— Diferenţe de vârstă. Dv. cu doamna vă mai potriviţi, dar (mai zise, mieroasă, baba, care de cincizeci de ani face în teatru pe fetiţa) o să vă trebuiască neapărat şi o parteneră pentru băiat.

— Ai dreptate d-ta! a zis d. Muşatescu-Tatăl.

Şi marea artistă a fost imediat angajată.

Ca doică.

VIciUL COLABORARII

Actriţele comentează noul succes al d-lui Tudor Muşatescu: de tată.

— Zi aşa, dragă, are Muşatescu un copil!

— Dar nu-l ştiam însurat...

— Vai, dar e însurat de vre-o doi ani...

— Şi cu cine zici că-l are, dragă, copilul?

— Cum cu cine? Cu nevastă-sa! cu Kitty Gheorghiu.

In acest moment se apropie de actriţe şi un acru critic teatral...

— Despre ce vorbeaţi fetelor?

— Despre colaborarea lui Muşatescu cu Kitty Gheorghiu! zise cea mai spirituală şi mai cu vocabular, dintre... fete.

La care temutul critic (crezând că era vorba de vre-o piesă, de vre-o localizare, gen „versiune românească Tudor Muşatescu şi Sică Alexandrescu") strâmbă, exigent, din nas:

— S'a ramolit Muşatescu, de tot. Nu mai poate face dela o vreme, singur, nimic...

MADRIGAL

Aşa dar, d-na Kitty Gheorghiu şi d. Tudor Muşatescu au un copil.

Mulţi înainte!

Şi... pe rând socri mari!

C. CRISTOBALD

Nouile comitete de lectură ale Operelor Române şi Teatrelor Naţionale

Au fost numite următoarele comitete de lectură pe lângă Teatrele Naţionale şi Operele Române.

Pe lângă Teatrul Naţional din Bucureşti, d-nii: Liviu Rebreanu, directorul Teatrului Naţional, ca preşedinte; Ion Petrovici, membru al Academiei Române; N. I. Herescu, profesor universitar, ca reprezentant al Facultăţii de Litere; A. Pop Marţian, artist dramatic definitiv, ca reprezentant al personalului artistic; Ionel Teodoreanu, scriitor, ca fost director de teatru; Dem. Theodorescu, critic teatral.

Pe lângă Teatrul Naţional din Cluj, la Timişoara, d-nii: D. Moruzan, director delegat, ca preşedinte; Cornel Grofşoreanu, avocat, ca personalitate culturală; Traian Topliceanu, profesor secundar de limba română; Titu Lapteş, artist dramatic definitiv; Petre Sergescu, profesor universitar.

D. D. MORUZAN

Pe lângă Opera Română din Bucureşti, d-nii Tiberiu Brediceanu, directorul Operei, ca preşedinte; Gh. Niculescu-Basu cântăreţ, solist definitiv; Gheorghe Breazu, critic muzical; M. Jora, compozitor, membru al Societăţii Compozitorilor Români; Const. Pavel, director de scenă.

CĂRŢILE

***Corneliu Popp:* „EU ŞI STAŢIA MEA", *roman*, editura Cugetarea**

Nu e nouă ca fond cartea şi nici ca procedeu tehnic: autorul stă de vorbă cu un nebun dela Spitalul Central de boli nervoase, se împrieteneşte cu el şi acesta începe să-i povestească viaţa. Toate cele 250 de pagini se consumă în naraţiunea interiorizărilor acestui personagiu, procedeu cl...de — repetăm, dela... „Căpitanul de poştă, până la „Fum" al lui Turghenieff. Ceiace însă trebue remarcat, este cursivitatea povestirii, stilul simplu dar captivant, înlănţuirea şi motivarea întâmplărilor, ceiace este suficient — să recunoaştem — pentru un tânăr.

***Mircea Streinul:* „DRAMA CASEI TIMOTEIU", edit. Cultura Românească**

D. Mircea-Streinul se dovedeşte însă, un pasionat al meşteşugului scriitoricesc, un om cu viziuni ample şi posibilităţi tot atât de mari, care tinde spre o operă de sgudruire totală. Romanul acesta, atât de îndelung gândit, are menirea să prefaţeze o mare operă literară pe care o aşteptăm. Iar editura n'are decât să se felicite, cu atât mai mult cu cât au apărut puţine cărţi în ultima vreme, atât de serios muncite.

TOATE ARTELE

Pe marginea Salonului Oficial

Pictorul Löwendal

N'am avut încă prilej să scriu despre pictura baronului George Lowendal, acest rus de neam, care, după ce şi-a purtat nostalgia patriei pe meleaguri străine, şi-a găsit loc de odihnă sufletească în ţara noastră. L-a oprit aci, ca să ne dea mai mult el nouă, decât noi lui, albastrul adânc al cerului, verdele dumbrăvilor, mai verde ca în alte locuri, zidurile vechilor locaşuri de închinăciune cu icoanele sfinţilor arşi de credinţă creştină, şi, mai ales, l-a atras şi l-a fermecat sufletul ţăranului trudnic şi cinstit.

Acestui mucenic al pământului, îi datorează o bună parte din reputaţia sa artistică, muncii şi suferinţii sale i-a închinat el crezurile sale, iar închinarea aceasta i-a adus pictorului multe şi nepreţuite isbânzi.

Dela neîntrecutul meşter Grigorescu, care ne-a înfăţişat ţăranul idealizat în culori calde, vaporoase, ţăranul optimist visător şi poet, puţini pictori au ştiut să descopere o latură nouă a sufletului ţărănesc: Bănciă, Ştefan Dimitrescu, Teodorescu Sion.

Baronul Loewendal ne-a uimit cu ochii de apostoli ai ţăranilor pictaţi de el, cu măreţia lor umană, clocotul surd al suferinţii lor şi nobila resemnare a atitudinilor demne şi dârze în acelaş timp. Ţăranii săi amintesc steiurile lovite de ploi şi furtuni, evocă arcaşii voevodali, plăeşii lui Ştefan cel Mare, şi răspândesc în jurul-le mireasma brazdei răsturnate pe ogor. E ciudat cum acest omuleţ firav şi puţintel la trup ne poate impresiona atât prin statura monumentală a ţăranilor săi. Inspirat parcă de-un gând drăcesc, pictorul a dat viaţă acestor giganţi ca să ne simţim, cu toţii la fel de mici în faţa copleşitoarei lor măreţii.

Stăpânitor al unei technice proprii, şi care nu poate fi uşor catalogată, îţi evocă uneori dibăcia şi conştiinciozitatea meşterilor prerafaeliţi, alteori ascuţimea portretică a lui Dürer. Inclini să-l consideri câteodată un cuminte preţuitor al clasicilor, dar primeşti repede desminţirea şi-l vezi un fel de revoluţionar, care, asemeni lui Beethoven şi Wagner în muzică, dărâmă vechi consoane, ca să creieze legi noui. Deaceia se pare, rămâne multora bizar şi neînţeles.

Unul din cele două tablouri expuse la Salonul Oficial, desvălue o technică nouă, ce aminteşte panourile decorative ale vechilor pictori japonezi. Dar şi aci te'ntâmpină o nedumerire.

Pe când japonezul pictează într'o manieră ce nu admite culoarea de cât ca un accesoriu al destinului, pe el preocupându-l în cel mai înalt grad forma şi mişcarea (neglijând, deci, cromatica culorilor, atmosfera, lumina) pictorul Löwendal, păstrând redarea fidelă a amănuntului, printr'un desen precis şi rafinat, dus până dincolo de posibilităţile technice obicinuite, dar desfăşoară o bogată gamă de culori şi filtrează lumina cu atâta pricepută drămuire, încât materia obiectelor pictate, vibrează, palpită de viaţă, chiar când ele sunt numai stofe, flori vegetale, lemn vechiu.

Complexitatea este încă una din caracteristicile picturei lui George Löwendal, pictor cu vastă experienţă şi un bogat capital artistic. Bineînţeles opera şi personalitatea sa nu pot fi apreciate şi analizate în cadrul restrâns al acestor rânduri, rămânând ca timpul să-l aşeze în locul ce i se cuvine în plastica românească.

MARIN IORDA

Dacă ai 1500 lei poţi deveni autor dramatic

Sub titlul „Taxa pentru comitet", d. Al. Raicu publică în „Seara" următorul judicios articol:

Activitatea Teatrului Naţional, scena menită să promoveze realizările atât de rare din ultima vreme ale dramaturgilor noştri, a luat sfârşit. E greu să aruncăm o lumină retrospectivă asupra străduinţelor depuse în acest colţ al oficialităţii artistice, având în vedere că timp de un an s'au perindat la cârma directoratului Teatrului Naţional nu mai puţin decât trei oameni, deci trei mentalităţi deosebite ca viziune de lucru şi tendinţă de a transforma ideile în înfăptuiri concrete. Fără îndoială fiecare nou numit într'un post de importanţa celui de care vorbim, vine cu credinţa că până atunci nu s'a lucrat bine şi e necesar să se găsească alte metode pentru îndreptarea relelor.

D. LIVIU REBREANU

Sunt probleme cari îşi aşteaptă rândul. Ne amintim însă că în conferinţa de acum două luni, d. Liviu Rebreanu arăta cronicarilor că n'avem piese originale româneşti, că scriitorii dezertează din dramaturgie şi că rarile prezentări de manuscrise sunt atât de slabe, încât nici nu merită să fie luate în consideraţie...

Iată însă că întâmplător, aflăm despre un fapt care se petrece cam de multă vreme, tristă reminiscenţă dela trecutele directoriate, fără ca cineva să intervie. E vorba despre manuscrisele de piese pentru a fi citite de către comitetul de lectură al Teatrului Naţional, — şi eventual, admise să vadă lumina rampei.

Ziceam că se pare — trecem printr'o criză a producţiei originale şi că vom fi siliţi să alcătuim şi la anul un repertoriu mai mult cu piese străine.

Se ştie oare că autorilor, mult puţini câţi se prezintă cu manuscrisul unei piese, visând seara de premieră, li se cere rotunda sumă de 1500 lei „pentru comitetul de lectură" şi că piesa rămâne în cartoane dacă nu depune această sumă?

Cu siguranţă că nu!

Scriitorul tânăr îndeobşte este un om sărac, care-şi duce viaţa de azi pe mâine luptându-se cu proprietarul şi ceilalţi creditori.

De unde să scoată el suma de mai sus, odată cu depunerea piesei?

Iată un exemplu dintre atâtea altele: scriitorul de mari resurse Eugen Todie a depus de vreo cinci luni piesa „Aleia cu trandafiri", dar fiindcă n'a trimis şi paralele, manuscrisul a rămas între cartoanele prăfuite ale dosarelor.

E acesta un caz care vorbeşte îndeajuns şi care trebue să fie neapărat cercetat de d. Liviu Rebreanu. Infăptuirile mari şi noui nu se fac cu jetoane şi cu taxe smulse din truda amară a scriitorului.

Căci o literatură dramatică bună nu vom avea, cât timp nu se vor citi decât producţiile cucoanelor şi pensionarilor cu căţei de rasă şi cu cei 1500 lei pentru onoratul comitet.

AL. RAICU

Plătiţi-vă taxele, mâncaţi mult şi îmbrăcaţi-vă bine!

Colaboratorul nostru, d. C. Cristobald, deţine în vechea şi excelenta revistă săptămânală „Universul Literar" o bogată rubrică, pe aproape întreaga pagină a cincea a gazetei, de savuroase comentarii, polemice şi cancaniere, din lumea artelor.

In numărul care va fi la chioşcari şi în librării, mâine, colaboratorul nostru semnează, între altele, următorul articol:

O ţară ca a noastră, eminamente agricolă, n'ar avea cine ştie ce nevoie de artişti şi de ziarişti.

Dar dintr'un nepatriotic spirit de imitare a ţărilor civilizate, s'a importat şi la noi, în ultimii vreo sută de ani, obiceiul răspândirii în public, prin vorbă şi prin scris, a unor feluri şi feluri de cunoştinţe şi de opinii, de către persoane care, făcând aceasta zilnic, s'au numit ziarişti, — şi cam tot în acelaş timp (dacă nu chiar mai de mult) obiceiul dării în vileag, prin cântece, danţuri, declamaţii şi vopsele, a simţirilor, gândirilor şi ofurilor naţiei şi ale omenirii, de către persoane care, făcând aceasta cu mertic, adică cu artă, s'au numit, cu vremea, artişti.

Apoi — prin vinovată complicitate—unele din trecutele regimuri, înfârşit apuse, în loc să reprime viţioasele îndeletniciri, le-au încurajat, până la a le recunoaşte şi a le sprijini, uneori, oficial.

Dreptu-i, tot omul şi tot românul, din nu se ştie, încă, bine, ce blestemat neastâmpăr şi din ce tainice nevoi de altceva sau altfel, decât ce are şi ce ştie, — înclină spre flecăreală scrisă ori sporovăită şi spre maimuţărirea propriei fiinţe, a semenilor şi a Firii, — încât n'ar mai fi nevoie şi, spre exemplu, de şcoli în care să înveţe unii a deveni artişti sau ziarişti.

Dovadă că şcoală românească de ziarişti, nici azi n'avem.

Dar, pentrucă, spre pildă, şcoli de muzică şi de artă dramatică, unele străinătăţi aveau, s'a înfiinţat repede una şi la noi, căreia, când dădea artişti buni i se zicea Conservator, iar de când îi dă mai proşti i se zice Academie.

Părându-se însă că acest rău e necesar, — bine măcar că se caută a se face, azi, acolo, oarecare rânduială.

Cercetând sever, actuala conducere artistică a Academiei de muzică şi de dramă, a descoperit adevărate orori contabiliceşti comise, acolo, în decursul anilor.

S'a constatat, nu mai departe, că serii întregi de elevi (celor de azi li se zice studenţi) au apucat să absolve şcoala cu certificate în regulă, fără însă a fi achitat ei, la cancelarie, şi nişte taxe, pentru timpul cât frecventaseră Conservatorul.

Se citează, între altele, cazurile elevilor... George Vraca şi Romald Bulfinsky. (Ei vor fi, probabil, pentru încasarea sumelor, urmăriţi azi pe cale judecătorească...)

Evident, neplata atunci a acelor taxe la Conservator, nu-i împiedică azi pe d-nii Vraca şi Bulfinsky să fie doi mari artişti ai ţării.

După cum, deasemenea, Serviciul General de Statistică n'a stabilit încă, în câtă proporţie foştii elevi ai „Conservatorului de muzică şi artă dramatică din Bucureşti", cari şi-au plătit regulat taxele,—au devenit între timp: funcţionari la percepţie comersanţi în provincie, acari la C. F. R. etc.

Evident..

Dar regulă trebuia să se facă odată şi-odată.

E drept, regula aceasta nu are îndeobşte, darul să atingă vreo odraslă de măcelar, elegantă, dolofană şi care încă de pe băncile Conservatorului promite să devină o bună funcţionară la gară.

Regula aceasta a făcut să fie eliminată astă-iarnă, din Conservator, pentru neplata taxei, — între altele, eleva Raluca Zamfirescu.

Eliminata are 17 ani, este — spun profesorii ei — un excepţional talent, are pe chip paloarea traiului neciocoiesc, este neluxos îmbrăcată, — şi este fiica răposatului mare scriitor George Mihail-Zamfirescu.

...care a murit sărac, nelăsându-le celor două fiice ale sale (cea mai mare, d-ra Gabriela are 18 ani şi e pictoriţă) decât blestemata moştenire a divinului har.

Raluca Zamfirescu dă zilele acestea, examen de fine de an. A reuşit, aşa dar, între timp, să-i plătească măicuţa, taxele...

... să-i plătească taxele, ignorând însă alte artistice obligaţii, ca de pildă aceea de-a o îndopa ş i îngrăşa pe fată, în ajunul examenului, încât să nu fi fost jicnită estetica bine hrănită a d-lui director şi să nu fi fost nevoit, dânsul, deunăzi, să exclame, supărat, cu glas tare, în public: — „Dar cu prăpădita asta ce e?".

Incât, acum va trebui să se ducă mama şi fata să-i ceară domnului director, scuze.

E foarte bine că se pune, la Conservatorul nostru, ordine.

Ca şi în presă!

Şi-aici, e încă debandadă.. Dar zori trandafirii par să se anunţe...

O nouă lege a presei, care se pregăteşte, va reglementa desigur condiţiile materiale şi morale ale ziariştilor.

Şi astfel nu se vor mai repeta scene ca acea faimoasă de astă-primăvară:

Ni s'a relatat atunci că, la sfârşitul unei conferinţe cu presa, la un minister, unde — potrivit rosturilor departamentului — ziariştii ar trebui să fie la ei acasă, — un fost ziarist, azi consilier de presă în minister, a tras de mânecă pe un confrate activ şi, arătând spre un altul, a întrebat:

— Cine este tânărul?

— Cutare! Redactor la ziarul Cutare!

Atunci, d. consilier a mai zis:

— Dar bine, dragă, nu mai aduceţi aici oameni jerpeliţi!

Fostul confrate avea dreptate. Dânsul e şi un estet. Alt estet. Dar mai este, desigur, un bun camarad şi un om de omenie. Iar vinovat era jerpelitul. Că nu i s-a plâns. Că dacă ar fi ştiut dumnealui la vreme, bun-bucuros i-ar fi dăruit, din bogata sa garderobă, vreun costum — roşu, albastru, verde sau cafeniu — pe care tânărul său coleg, sărac, care nu făcuse niciodată nicio politică, vopsindu-l într'o culoare decentă, l-ar fi putut purta fudul şi recunoscător.

Prin urmare, voi, tineri români, cari vreţi să deveniţi artişti sau ziarişti, — luaţi aminte: plătiţi-vă taxele, mâncaţi mult şi îmbrăcaţi-vă bine!

Procedând aşa, puteţi ajunge departe.

Puteţi ajunge director la Academia de muzică şi artă dramatică sau consilier de presă în Ministerul Propagandei.

C. CRISTOBALD

Pe urmele lui A. C. Cuza

(Urmare din Pagina I-a)

dul lui Mihai Ralea, pentru care nu s'a deschis totuși până astăzi niciun penitenciar.

Iar în corul lui Ralea, al lui Andrei și al tuturor țărăniștilor, evident că Fagure-Honigman era cel mai indicat să pună concluzii:

— **„Faci apologia anarhiei"**, îi spune el lui A. C. Cuza.

— „SĂ TACI, răspunde atunci marele om, excedat... TACI DIN GURĂ... AI S'O PĂTEȘTI... ȚINE-ȚI PERCIUNII IN **ORDINE!**

Așa a pătimit A. C. Cuza. E o pagină numai... Mai vreți și alta? Să vă mai dau...

E în altă ședință a Camerei. Și sunt aceleași discuții în care A. C. Cuza apăra aceleași adevăruri de azi. Și sunt aceleași personagii în discuție...

— **Sunteți diplomatul intereselor streine**, îi strigă atunci un ministru țărănist (a murit orea amar, ca să-l mai putem numi).

— **Să nu mai pângărești tribuna**, intervine acelaș Petre Andrei; **nu-ți este permis să spui aberațiuni de asemenea natură, care sunt demne de un creer obosit și ajuns la adânci bătrâneți...".**

Iar părintele Man (dela șantan...), care vice-prezida atunci, își adaugă și el contribuția lui:

— **D-le deputat Cuza, dacă continuați în tonul ăsta „NEPATRIOTIC (!) ...toată favoarea ce vi s'a acordat, voiu fi nevoit să v'o retrag..."!**

Dar nu mai continuăm... Nu este numai desgust... Este durere! Dacă voiți să știți mai mult, dacă vreți să cunoașteți tot, sau aproape tot, luați atunci aceste **Indrumări de politică externă**, toate paginile acestei cărți care rezumă o luptă fără egal!

In graba de aici, l-ați putut vedea totuș pe A. C. Cuza **„nepatriot"** (îl declara părintele Man...), l-ați putut vedea **fără conștiință**, cum îl constata afaceristul Mihail Ralea dela Ministerul muncii, sau vi s'au **spus „aberațiile" lui** (...toate adevărurile de azi!) sau **„creerul lui obosit"** cum își îngăduia să vorbească nefericitul Petre Andrei. Ați văzut în sfârșit baliele lui Honigman-Fagure, — alesul „Națiunii" de atunci! — care cădeau și ele firește peste marele om răstignit: A. C. Cuza era anarhist!

Dăruirea lui

Dar atunci, toate astea, dece? Dece le-a îndurat, în lungi decenii de suferință singură, un om cum altul, poate, nu vom mai fi avut până azi? Și aici este alt capitol la care venim... Este marea lui dăruire, este lipsa lui totală de tot ce face mizeria ambițiilor, a cupidității, și a vanităților noastre.

Da... Nici „onoruri" — nici bani... Bani! Odată A. C. Cuza îmi spunea cât i-ar fi trebuit un „Ford" — și privea curios somptuoasele limuzine, în care dacă te-ai fi uitat mai atent ai fi zărit desigur pe Titeanu sau Mirto... Iar el nu avea — un „Ford"! La Iași A. C. Cuza, după o aprigă vieață de muncă, trăește în aceeași casă a lui, bătrânească, — iar la București, într'o cameră de student la hotel Union, unde-l puteți găsi... Asta e vieața lui!

Onoruri, atunci? Dar ce a vrut, ce a cerut el până azi? A respins, dimpotrivă, tot ce i s'a putut oferi, — și a evitat „măriri"... care nu-l încântau...' și fără îndoială l-ar fi făcut mai mic!

„Haina, totuș, de consilier regal! O, triști neghiobi cari articulați această ofensă și această stupiditate! Dar haina asta care pentru toată lumea ridică aceeași oroare — pentru A. C. Cuza singur a rămas curată, a rămas o uniformă de soldat — martir, care-și datora lui mai întâi să continue o luptă, oricum și în orice condiții! Altfel cum ar fi pătruns într'un Palat, în care calitățile vestimentare erau o condiție, primau? Și A. C. Cuza cum ar fi renunțat să-și strige adevărul lui — ...ADEVARUL NOSTRU! — lângă treptele Tronului!

Cum ne-ar fi putut trăda, — numai ca să evite o tristețe... pe care el singur o suporta!

Dar din acest Palat, CE A LUAT A. C. Cuza PENTRU EL?... Ca întotdeauna: nimic!

...Decât numai, firește, conștiința marei lui datorii împlinite!

Și lucrul acesta rezolvă toată desbaterea...

Dar atunci se pricepe în sfârșit, omul de care-am vorbit? S'au văzut urmele lui, — pașii lui de atâta văpae?

Mai cunosc totuș — astăzi foarte puțini, de altfel — indivizi destul de amorfi cari se declară naționaliști, dar afirmă că n'ar fi „cuziști". Sunt, aș zice, „naționaliști" ai victoriei, „ai banchetelor" — sunt oameni cari n'au Trecut și nici lupte la activul lor... De aceea A. C. Cuza... îi „jenează"! Ii umilește poate...

Sunt însă, oamenii ăștia, ca acei credincioși cari spun Tatăl nostru — dar pretind să nu-l recunoască pe Dumnezeu... Nu e nimic: Dumnezeu va fi trăind probabil și fără ei!

Dacă totuș crezi în primejdia iudaică, dacă refuzi liberalismul umanitar, fără criterii și fără patrie, dacă faci expropriere pentru instăpânirea naționalilor — atunci, că vrei d-ta, sau că nu vrei, ești totuș... cuzist!

Fiindcă aceste principii de vieață națională, A. C. Cuza le-a spus întâi — el mai ales le-a spus singur, timp de atâtea decenii! — el le-a dat ființă, necesitate, contur: ale lui sunt! Și de aceea astăzi, a fi cuzist, nu mai înseamnă să aparții unui „partid politic" — de altfel, partide, nici nu mai sunt! — înseamnă însă, înseamnă numai A FI NAȚIONALIST-ROMAN.

A. C. Cuza însă va fi trebuit să cunoască totul. Dela grele lovituri personale, dela singurătate, dela ostracizare, — până la ingratitudinea prietenilor și a Țării!

A iertat de atâtea ori totul — și e singurul rău pe care l-a făcut!

Dar tocmai fiindcă a gândit, fiindcă a luptat, fiindcă a pătimit, el este astăzi un simbol al luptelor. Este flacăra unității noastre.

El ne învață religia jertfelor — și ne dă îndemnul să-i întrebăm pe toți: ce au jertfit? Nu „naționalismul" comod al desideratelor ideale,... și oportune! Dar trupul sângerat — inima rănită... Și aceeași frunte liberă, — de azur. Acesta e A. C. Cuza.

Ne întoarcem astăzi înfrigurați la el... Noi toți.

A. C. Cuza... Dacă noi nu vom mai putea avea atâtea îngăduieli și atâtea iertări, vom fi în schimb, ca el, implacabili să facem astăzi o țară nouă, o țară pe care s'o redăm destinelor ei.

Și în țara asta, A. C. Cuza — centrul unității noastre.

TOMA VLADESCU

Parastas pentru Octavian Goga la Brăila

Duminică 1 Iunie, din inițiativa unui comitet în frunte cu d. Col. Surugiu și Soricel Orășeanu s'a oficiat un parastas la Catedrala Sft. Niculae, pentru pomenirea marelui luptător naționalist OCT. GOGA,

poetul pătimirei noastre.

Serviciul divin a fost oficiat det un sobor de șase preoți în frunte cu protoereul D. Vlad.

Au participat numeroase personalități ale orașului Brăila, precum și delegațiuni de elevi și eleve.

Printre cei prezenți am putut remarca: Col. Surugiu, Ionel Orășeanu cu d-na, Dr. Bănică cu d-na, avocat Preda Duchiade cu d-na, Locot. Coman cu d-na, Petre Jecu I. C. Sava, Hainăroșie, T. Țino, avocați Mihăilescu Floridor, G. Cernea, I. G. Costea pictor, Jean Bărbulescu, Gh. Dincă, D-nii Profesori Dianescu, V. Negreanu Pârlog, Col. Teianu, C. Ionescu-Berechet farmacist, Consilier Mociulschi, Sudețeanu, Căp. Lupășcu, G. Nicoară, I. Vasiliu, S. Roșca, Sili Mihăilescu cu D-na, T. Dogaru Terzea, Metianu, Began, comercianți, T. Nedelcu.

După oficierea parastasului S. S. Părintele Mateescu, parohul Bisericii Catedrale în cuvinte sobre a evocat figura marelui poet și luptător pentru cauza Românismului.

După aceia d. avocat Preda Duchiade într'o caldă și inimoasă cuvântare a evidențiat trecutul de luptător și suferință al lui Octavian Goga, pentru lupta națională în Ardeal. Arată cum s'au întâlnit în lupta naționalismului integral, Oct. Goga și Patriarhul mișcării naționaliste, prof. A. C. Cuza.

La această pioasă ceremonie au mai participat și d. Bucșan, nepotul marelui dispărut.

O cooperativă condusă de un Jidan

Un prieten al nostru ne semnalează un fapt de o deosebită gravitate și pe care-l aducem la cunoștința celor în drept:

Pe strada Carol No. 69, în București, funcționează o Cooperativă a invalizilor de războl. Capitalul acestei Cooperative este pur românesc. Dar conducătorul ei este un jidan. Și aceasta chiar azi, când s'ar fi crezut că Românii se grăbesc să redevină stăpâni acasă la ei.

Noi primim informația prietenilor noștri și sesisăm autoritățile în drept să ia cele mai grabnice măsuri. Iar dacă va mai fi nevoe, vom reveni.

Vodă Cuza, Domnitorul culturii

Cu o ușoară strângere de inimă și cu o negrăită emoție mi-am întors ochii minții spre timpurile nu de mult trecute — dar de mult uitate — ale Istoriei noastre Naționale, oprindu-mă la cel mai important capitol: la Unirea Principatelor Române, la Cuza — domnitorul țăranilor, omul marilor reforme și părinte al culturii românești.

Timp de o săptămână de la moarte până la înmormântare — am trăit sub vraja măreţelor fapte, pline de atâtea accente de energie și patriotism a primului domnitor al României, torcând din caerul vremii, firul istoriei celor șapte ani de strălucire pentru un om și o Țară și a celorlalți șapte ani de întuneric, de pribegie și de sbucium sufletesc pentru cel trimis în surghiun.

Alexandru I. Cuza, care și-a iubit atât de mult Țara, încât orice pas, orice gând și orice faptă a Lui erau numai pentru pentru plăpânda Românie — fruct al muncii și priceperii Sale — a trebuit să moară departe de meleagurile atât de frumoase și bogate, în cea mai frumoasă lună a anului, n luna Mai, într'o țară străină, între oameni cari nu-l cunoșteau.

Prin înțelepciunea și abilitatea Lui, Cuza a putut săvârși în cel mai scurt timp, cele mai mari reforme, fără a sdruncina ordinea și temelia noului și tânărului stat. Fenomenul „Alex. Cuza" este caracterizat prin reformele de ordin politic, social, cultural, administrativ și legislativ sau într'un singur cuvânt „Epoca de Aur" a României Tinere.

Unirea Principatelor a fost înfăptuită cu multe sacrificii întâmpinând o serie de mari și grele dificultăți, atât din partea marilor puteri europene cât și din partea partidului anti-unionist, care se opunea cu o hotărîre revoltătoare. Cu toate acestea au fost înfrânți toți, iar ceea ce hotărîse Destinul prin persoana lui Cuza trebuia să se înfăptuiască. Secularizarea averilor mânăstirești, desrobirea Țiganilor și împroprietărirea țăranilor, reforme de totală reorganizare statală, reforme sociale de mare răsunet fac din Domnitorul Al. Cuza un adevărat isbăvitor al celor mulți, slabi și obidiți — și astăzi țăranii bătrâni își mai amintesc cu multă evlavie de „Domn'Cuzea, cari unu' o fost și dreptate nouă, ne-o făcut", lăsând cu limbă de moarte drept testament memoria lui Cuza liberatorul și binefăcătorul lor. Mulți au și hrisov domnesc de împroprietărire. Chiar prin Basarabia cele trei județe din sud mulți țărani bătrâni se făliau altă-dată cu „Acti iscăliti de domnitoriu nostru cel bun și drept, dă-i-i Dumnezău țărina ușoară".

Organizarea armatei după metodele tacticei și technicei timpurilor fac din Colonelul Cuza cel mai mare general, iar faptul în sine era preludiul participării noastre la războiul Independenței și războiul Mondial.

Dar problema ce l-a preocupat mai mult pe acest reformator și ziditor de Țară Nouă a fost acela al luminării păturei de jos. Poporul era ținut în întuneric. Nici un fiu de țăran nu putea învăța carte la o școală superioară. In țară nu erau școli primare. Cei puțini ce învățau a scri și a citi o o făcea la așa zisele școli din umbra bisericilor și acestea câte erau la număr. Nici popa nu știa multă carte înainte de 1848. De școli secundare nu mai vorbim. Erau atât de puține încât numai fiii de boeri aveau dreptul să studieze. Profesorii — cei mai mulți Greci sau Francezi — erau scump plătiți, iar bietul țăran n'avea nici după ce bea apă.

Situația aceasta nu putea dura. In Europa prinseseră rădăcini ideile Marei Revoluții Franceze.

Suflul de viață nouă începea să pătrundă până în cele mai puțin civilizate țări din Europa.

Gloria feudalismului apunea. Rând pe rând, în fiecare țară, cei mulți și mici își cereau dreptul la o viață liberă. In țările Apusului se produseră mari reforme, însă noi mai trăiam un sistem ce se sbătea în spasmul agoniei.

„Bonjuriștii" au încercat prin revoluția de la 1848 să răstoarne regimul și să introducă noulle reforme, însă revoluția lor a fost înăbușită în sânge. Toți cunoscând hotărîrea și energia lui Cuza, îl aleg Domnitor al Moldovei și apoi al Munteniei după aprige lupte și proteste energice în fața Marilor Puteri. El este ales în cele mai grele momente ale Istoriei noastre Naționale. Venind la cârma Țării, Cuza sprijinit de „pașoptiști" în frunte cu Mihalache Kogălniceanu și V. Alexandri pornește cu pași repezi spre marile reforme, de care am pomenit mai sus. Infiinţează școli primare la sate, școli secundare în marile orașe ale Țării, iar încolo pot învăța carte și copiii celor mai treptele culturii, trecând prin toate școlile, dacă era om capabil. Pentruca această măsură, pentruca această reformă să nu rămână sterilă s'a introdus gratuitatea și obligativitatea învățământului primar. Primele Universități românești tot Cuza le-a dat. Prin urmare acum puteau fiii de țăran să facă studii înalte fără a fi obligați să plece în străinătate. Pentru a veni și mai mult în sprijinul celor mulți și lipsiți s'au creia iburse. Așa a reușit Domnitorul țăranilor și al culturii să ridice într'o oarecare măsură nivelul cultural al păturii de jos. Mulți nu l-au înțeles, iar dușmanii reformelor sub pretext bine motivat l-au detronat într'o noapte senină și rece, plină de frig și îngheț. Țăranii l-au plâns cu lacrimi amare, dar n'au putut schimba mersul fatal al Destinului. El a trebuit să plece departe de Țară tocmai fiindcă o iubea mult și dorea înflorirea ei.

El a iubit știința și cultura în general, a iubit lumina și poate simbolică e moartea lui în orașul culturii, în orașul luminii, în frumosul Heidelberg.

Săptămâna trecută s'au împlinit 68 de primăveri de când Domnitorul culturii noastre a plecat în lumea drepților. L-au plâns țăranii iar convoaele nesfârșite de la Turnu-Severin până la Ruginoasa au fost o mărturie negrăită. Florile lunii Mai aduse de milioanele de Români pe tot drumul, erau lacrimile lor, era sufletul lor candid, era ultimul lor omagiu de recunoștință.

Dar noi intelectualii cum ne-am amintit de părintele școlilor, de părintele Universității numai la a 68 comemorare?

Fie-i vecinică memoria!

ILIE IULIAN GONCERENCO

Ecoul luptei noastre

Dintr'un considerabil număr de scrisori primite în ultimul timp, ca urmare a articolelor noastre despre tineret și studenți, credem necesar să publicăm scrisoarea de mai jos, care rezumă atâtea altele și care demonstrează spiritul înțelegător al tinerei generații.

Domnule Vlădescu,

Sunt aplecat cu mintea pe rândurile unei cărți învechite, pregătindu-mă pentru examene. Intâmplător, am găsit în ziarul „Invierea" articolul D-vs. articolul „Dece s'au ridicat tinerii".

Vă rog să-mi dați voe să-mi abat cugetul, puțin spre durerile ce răsar din rana Dvs. cu atât mai mult cu cât, din concertul atâtor „oameni de bine", care s'au grăbit să arunce cu noroi în tineretul nostru, sunteți unul din căutătorii de adevăr și împăcare.

Dece s'au ridicat tinerii?

Cine a ascultat oare până acum durerile și grijile acestui tineret, care a avut, întâiul, pre simțirea prăbușirii neamului? Care a strigat disperat pe toate căile că neamul e în pericol? Ci ne oare ne-a sprijinit atunci când viața ne-a adus la încrucișeri de îndoială. Cine ne-a dat lumină pe potecile întortochiate ale vieții? Cine ne-a înmânat o torță sau un crez, pe care-l ducem mai departe? Cine ne-a arătat piscul gândurilor neamului?

Nimeni.

Nimeni nu s'a gândit măcar, la tineret.

De aceia acest tineret nu a știut ce este tinerețea, nu a putut avea melancolii nevinovate, gânduri senine, și dorințe de studii. El a rămas cu fruntea încrețită și umerii apăsați de poveri.

Tineretul vedea că după războiu luptele politice aruncaseră țara într'o vădită uitare a poruncilor naționale, că „Patria" valora pentru potentați numai atât cât le putea aduce în casele de bani, averi furate din sudoarea țăranului și muncitorului român.

Se cumpărau suflete și voturi cu bani.

Se pierdea avutul țării.

Și acum începe să apară cauzele pentru care acest tineret, s'a văzut nevoit să plece dela carte, când toți strigau „la carte" și, cu toiagul în mână, să-și deschidă singur drum, pribegind și rătăcind, temnițe.

Când țara se prăbușea în desmăț politic, tineretul s'a ridicat tot, cât muntele de mare, și s'a împotrivit strigându-și durerea, ca să poată fi auzit.

Prigonit de conducătorii politici, s'a înarmat cu puterea nebănuită a răbdării și suferinții, să poată lupta și să poată păstra, neștirbită, veșnicia drepturilor neamului românesc în acest colț binecuvântat al Europei.

A părăsit anii copilăriei. Primăvara și frumusețea tinereții, au rămas pentru el aduceri aminte, iar gândul lui s'a întunecat cu nouri de toamnă. Era și a rămas trist și convins de fatalismul acesui neam, dar nădăjduim mereu la mai bine. A simțit mai arzător că tinerețea pentru el nu era decât un mic popas, o clipă, în șirul anilor vieții, mereu trecătoare.

A încărunțit de griji și de dureri. A îmbătrânit.

A tăcut și a suferit.

Și a rămas să poarte istoria neamului în viața lor lăuntrică, în timp ce conducătorii politici ai Statului se sbăteau să scape din afacerea Skoda și altele...

Horia, Cloșca, Crișan, Avram Iancu, Tudor Vladimirescu, Mihai Viteazu, Ștefan cel Mare, Mărăștii și câte alte nume de glorie, fuseseră de mult aruncate în praful uitării.

S'a uitat istoria.

S'a sfârtecat trupul țării.

Tineretul nu poate primi azi această moștenire. Nici nu ne putem împăca cu gândul ca să trăim într'o țară care și-a mutilat singură corpul.

Noi vrem un viitor de mărire și viață nouă.

Pentru a porni la această luptă, se cere după unirea sufletească, o voință hotărâtă și un dor neînfricat, al celor uniți, să poată răsturna din cale oricare piedici, să înfrunte oricare din viscolele necunoscutului de mâine.

Să punem neamul în drepturile lui milenare, pe pământ românesc întreg, în credință românească.

Să fim Români stăpâni, nu clăcași.

Să convingem pe toți că ritmul vieții noi, cere renunțare la trai comod, cere muncă desinteresată și multă, multă.

Să fie convinși că greșelile lor au fost mari.

Să fure tinerețe din puterea vieții.

Să arătăm tinerilor, nu ură, ci încredere, dragoste și înțelegere.

Să le luăm depe frunțile încruntate, bătrânețea timpurie.

Să-i convingem că în ei stă biruința de mâine a neamului.

Și împreună, să ne plecăm îngenunchiați la o singură candelă: Patria, un singur altar; Drapelul și o singură credință: Biruința Românismului.

Atunci, Octavian Goga, va glăsui de dincolo, din mormântul lui dela Ciucea, ca o mustrare și ca un îndemn:

„Toată țărâna gliei desrobite
„Și munții toți și-adâncurile firii
„Vor prăznui din pacea lor urnite
„Infricoșata clip'a primenirii,
„Când suflet nou primește întrupare
„Și'n strălucirea razelor de soare
„El hărăzește vremii 'mbătrânite
„Veștmântul nou, de nouă sărbătoare".

Pentru această sărbătoare să ne pregătim.

Și pentru ea, eu cred, ați scris astăzi slova începutului.

Uniți, Domnule Vlădescu, sub freamătul panei Dvs., pe toți acei de bună credință, cari vă ascultă astăzi, însetați de împăcare și înoire, pentru neamul românesc.

Aduceți pe toți să simtă istoria și atunci tineretul va goni „La carte".

Și atunci veți da tineretului ceiace i-a fost răpit: „... acest sacru privilegiu adolescent al unui timp de liberă contemplație, de studiu, de alte exaltări și de fericite melancolii..."

„... Și împreună cu ei să mergem înainte, — dar vâslind cu tinere lopeți, spre cerul mai fericit de mâine".

Da. Mergem încrezători în sărbătoarea de mâine și în ceasul mai fericit care trebue să vină.

Vom fi un popor mare și tare. Cu tinert studios și bătrâni cinstiți.

Să fim cinstiți, să luăm din biserica strămoșească a picătură din iubirea lui Isus, să ne gândim la durerile neamului și să ne cunoaștem istoria, să lăsăm ura la o parte, să ne iubim cu adevărat trecutul neamului.

Atunci România Românilor va fi biruitoare.

Primiți vă rog asigurarea celui mai sincer respect.

R. O. IONESCU

Prezența Românilor în spațiul dunărean

BERLIN. — In prezența d-lui Raul Bossy, ministrul României la Berlin, a d-lui Mentzel, reprezentantul ministrului german al educației, a rectorului Universității din Berlin, a profesorilor și studenților Facultății de litere și filozofie și a unui numeros public, s'a ținut recent în aula Universității pavoazată cu drapele românești și germane, lecția de deschidere a d-lui profesor Sextil Pușcariu, rectorul Universității din Sibiu și președintele Institutului Român din Germania.

In calitatea sa de profesor onorar al Universității din Berlin, d. prof. Sextil Pușcariu va ține în acest semestru un ciclu de lecțiuni de filologie romanică, cu aplicare specială la limba română.

Mulțumind d-lui Hoppe pentru frumoasele și căluroasele cuvinte de salut, d. prof. Sextil Pușcariu și-a desvoltat conferința „Elementul romanic în spațiul dunărean", în care a arătat deosebita importanță a limbii române pentru studiul filologiei romanice și al linguisticei generale. D-sa a insistat apoi asupra interesantului fenomen pe care îl prezintă limba română ca singura limbă ce s'a format fără să fie influențat de latina clasică.

Trecând la chestiunea Atlasului limbii române conferențiarul a stăruit asupra faptului că Ardealul este inima românismului și că elementele romanice în limba română s'au păstrat cu deosebire în partea de Vest a pământului românesc în Transilvania, unde pe vremuri a existat o populație romană mai deasă. Elementele străine, mai ales cele slave venite din sudul Dunării s'au lovit în Transilvania de o puternică rezistență, elementul roman conservat încă din vremea coloniilor lui Traian, rămânând învingător.

Mai departe, conferențiarul arată că din toate grupurile de români cel mai numeros este cel din nordul Dunărei, adică daco-românilor. In România de azi sunt 11.250.000 români. In Basarabia și Bucovina de Nord cedate, sunt 1.940.000 plus 500.000 cari trăesc în Republica Moldovenească de dincolo de Nistru; în Ungaria și partea din Transilvania cedată prin arbitrajul dela Viena, sunt 1.300.000; în Sudul Dunărei sunt 80.000 în Bulgaria, 400.000 în fosta Iugoslavie, 350.000 de macedo-români, 12.000 de megleno-români și 3000 de istro-români.

IMPRIMERIILE „TIPARUL ROMANESC" S. A. — Str. Const. Mille nr. 16 — Telefon nr. 3.35.36.